

Tutkijan tiedot -työryhmän kokous

23.4.2020

Aika: to 23.4.2020 klo 9.30-12

Paikka, etäyhteys: <https://cscfi.zoom.us/j/108197841>

Läsnä/Kutsutut (kaikki etänä):

- Jukka Haapamäki, opetusneuvos, opetus- ja kulttuuriministeriö (puheenjohtaja)
- Viivi Aumanen, erityisasiantuntija, Jyväskylän yliopisto
- Leena Huiku, tietoasiantuntija, Aalto-yliopisto
- Marja Kokko, johtava tietoasiantuntija, Tampereen yliopisto
- Erika Lilja, kehittämisasiantuntija, Turun yliopisto
- Susanna Näreaho, erityisasiantuntija, Metropolia
- Hanna-Mari Puuska, kehityspäällikkö, CSC
- Janne Pölönen, suunnittelupäällikkö, Tieteellisten seurain valtuuskunta
- Markku Roinila, tietoasiantuntija, Helsingin yliopisto
- Tommi Suominen, tietoarkkitehti, CSC (sihteeri)
- Tuomas Vienola, suunnittelija, Itä-Suomen yliopisto
- Marjut Vuorinen, kehityspäällikkö, Terveystieteiden tutkimuskeskus

Päätökset:

- **Päätös 3.1:** CSC toteuttaa tutkimusorganisaatioille kyselyn, miten hankkeet ja tutkimusyhteisö on määritelty ja mitä tietoja niistä kerätään. Testataan kyselyä ensin työryhmällä ennen kuin lähetetään laajemmalle yleisölle.
- **Päätös 3.2:** Pidetään suostumushallinnan työkalun suunnittelun lähtökohtana, ettei käyttäjän tarvitse käydä lisäämässä ORCIDissa tai kotiorganisaatiossa muuttuneita tai uusia tietoja tutkimustietovarannon profiiliinsa aina uudelleen, vaan ne päivittyvät automaattisesti.
- **Päätös 3.3:** Lisätään kiinnostuksiin (esim. media, yritysyritystyö, akateeminen yhteistyö, vertaisarvioijana toimiminen) liittyvät tietokentät suostumushallinnan työkalun demoon ja testataan niitä käyttöliittymässä. Tehdään sen jälkeen päätökset niiden sisällyttämisestä.
- **Päätös 3.4:** Hyväksyttiin aikataulusuunnitelma.
- **Päätös 4.1:** Lisätään aktiviteetin alkamispäivämäärälle vaihtoehtoiseksi alkamisvuosi. Päätymispäivämäärä on vapaaehtoinen tieto. CSC selvittää, miten nämä toteutetaan tietomalliin.
- **Päätös 4.2:** Muutetaan aktiviteetti- ja roolikoodistot hierarkkiseksi siten, että tietyt roolit liittyvät tiettyihin aktiviteettityyppeihin.
- **Päätös 4.3:** Koodistojen määritelmiin lisätään linkitys OKM:n tiedonkeruun määritelmiin.
- **Päätös 4.4:** Siirretään tutkimusaktiviteettien tietomalliin ja koodistojen hyväksyminen seuraavaan kokoukseen. Päivitetään tietomallia ja koodistoja vielä tarvittaessa Finn-ARMA:n 5.5.2020 kokouksen jälkeen.
- **Päätös 5.1:** Edetään tiedonsiirron toteutuksessa esitetyn suunnitelman mukaan. Toteutetaan ensin XML-tiedonsiirto ja mahdollisesti myöhemmin rajapinta TTV:n päähän.

Muistio:

1. Kokouksen avaus ja työjärjestyksen hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.31. Hyväksyttiin työjärjestys.

2. Edellisen kokouksen muistio, Liite 1

Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio

3. Tilannekatsaus, Liite 2

- a. Converis-, Solecris-, Pure- ja Justus-käyttäjien kanssa pidetty kokouksia huhtikuun aikana.
- b. Esiteltiin suostumuksenhallintademon päivitettyä toiminnallisuutta ja keskusteltiin avoimista kysymyksistä:
 - o Organisaatioiden hankkeet tutkijan profiilissa – pitäisikö mahdollistaa myös muiden kuin rahoituspäätösten liittäminen profiiliin?
 - Hankkeen johtaminen yms., tulevatko roolit ”aktiiviteettien/meriittien” kautta? Esim. TY:llä toiminnanohjausjärjestelmässä.
 - Tutkimuksen vastuullinen johtaja voi olla muu kuin PI. Projektipäällikkö ei tule toiminnanohjausjärjestelmästä, henkilökohtaiset apurahat ei kulje toiminnanohjausjärjestelmän kautta. Mutta näitä tietoja tarvitaan kyllä CRISissä.
 - Ohjausryhmässä päätetty pitäytyä toistaiseksi rahoittajien rahoituspäätöksissä. Vuosi sitten asiasta keskusteltiin paljon ja ongelmana olivat juuri yliopistojen erilaiset hankkeiden määritelmät.
 - Aalto: Rahoituspäätösnumero talousjärjestelmän tiedoissa.
 - HY: Voi olla yliopiston omin varoin rahoitettuja projekteja, jolloin päätösnumeroita ei ole.
 - TY: UTUcrisissä rakennetaan tutkimusyhteisöjä <> tutkimusryhmä. Myös yliopiston strategiset teema alueet ovat löyhiä tutkimusyhteisöjä Tälle tosi suuri tarve!
 - TY toimittaa käsitelmän tutkimusyhteisöjen toteutuksesta. Suuria ongelmia on siinä, miten allokoida kustannuksia tai julkaisuja silloin kun tutkija kuuluu samanaikaisesti/matriisimaisesti linjaorganisaatioihin ja yhteisöihin. Törmätään ohjausjärjestelmän jäykkyyteen.
 - **Päätös: CSC toteuttaa tutkimusorganisaatioille kyselyn, miten hankkeet ja tutkimusyhteisö on määritelty ja mitä tietoja niistä kerätään. Testataan kyselyä ensin työryhmällä ennen kuin lähetetään laajemmalle yleisölle.**
 - o Muuttuvat tiedot
 - Esim. Jos tutkija ei ole valinnut tietoa lisättäväksi, pitääkö käydä erikseen klikkaamassa?
 - Hyvä, jos TTV:n kautta saataisi ORCIDin käyttöä edistettyä.
 - **Päätös: Pidetään suostumuksenhallinnan työkalun suunnittelun lähtökohdaksi, ettei käyttäjän tarvitse käydä lisäämässä ORCIDissa tai kotiorganisaatioissa muuttuneita tai uusia tietoja tutkimustietovarannon profiiliinsa aina uudelleen, vaan ne päivittyvät automaattisesti.**
 - o Tiedot, joita ei tällä hetkellä kerätä ORCIDiin tai kotiorganisaatioon – voiko profiiliin lisätä tietokenttiä käsin syötettäväksi?
 - Kiinnostukset, esim. tiedotusvälineiden käytettävissä, kiinnostus akateemiseen tutkimusyhteistyöhön, yritysyritysyritys.
 - Pitäisikö lisätä myös kiinnostus vertaisarviointiin? Hyvä idea, kannatetaan.
 - Tutkimusaktiiviteeteissa on luokka vertaisarvioijana toimisesta (kerätään esim. HY:ssä) - mahdollisuus myös listata lehdet, joissa on toiminut vertaisarvioijana.

- Suomen tiedeakatemioiden Tiedoneuvonnan kehittämishanke Sofi:ssa (Science Advice Initiative of Finland) keskusteltu tutkimustietovarannon hyödyntämisestä asiantuntijoiden löytämisen alustana. Kiinnostusta tutkijarekisteriin. Toiveena, että voisi rakentaa sen päälle palvelun, jonka kautta voisi välittää tietopyyntöjä.
 - Kiinnostuksenosoitukset voisi olla mahdollista toteuttaa myös organisaatioiden CRIS-järjestelmiin, ja tieto voitaisiin hakea sieltä tutkimustietovarantoon.
 - Ongelma kuitenkin, ettei kata niitä tutkijoita, jotka eivät ole tällaisissa organisaatioissa, sillä ORCIDissa ei ko. tietoa.
 - CRISeihinkään eivät kaikki tutkijat vie tietoa, etenkin jos ovat yliopistossa vain lyhyemmän aikaa, jolloin TTV voisi olla luontevampi.
 - Luodaan käyttöliittymään demomalli, miltä tämä näyttäisi.
 - **Päätös:** Lisätään kiinnostuksiin (esim. media, yritysyritystyö, akateeminen yhteistyö, vertaisarvioijana toimiminen) liittyvät tietokentät suostumuksenhallinnan työkalun demoon ja testataan niitä käyttöliittymässä. Tehdään sen jälkeen päätökset niiden sisällyttämisestä.
- c. Esiteltiin aikataulu jatkon etenemiselle.
- Tavoitteena erillislaki voimassa alkuvuodesta 2021
 - Tiedonsiirrot kotioorganisaatioista kevät-alkusyksy 2021
 - Käyttöönotto syksy 2021
 - Ei kommentteja aikatauluun
 - **Päätös:** Hyväksyttiin aikataulusuunnitelma.

4. Tutkimusaktiiviteettitiedot - 1. version hyväksyminen

- a. Tietomalli: <https://tietomallit.suomi.fi/model/aktivit/>
- b. Roolikoodisto: <http://uri.suomi.fi/codelist/research/aktivitroolit>
- c. Tyyppikoodisto: <http://uri.suomi.fi/codelist/research/aktivittyyppit>
 - Aktiiviteetti- ja roolikoodistot ovat nyt erillään yhteentoimivuusalustalla. Ei voida siis päätellä, mitkä roolit liittyvät mihinkin aktiiviteettiin.
 - Tämä pitäisi muuttaa siten, että kunkin aktiiviteetin kohdalla vain tietyt roolit ovat mahdollisia.
 - Muutetaan hierarkkiseksi: Edellyttäneen roolikoodien tuplaamista, mikäli ne esiintyvät useamman aktiiviteetin kohdalla (esim. puheenjohtaja)
 - Finn-ARMAn tietomallityöryhmä kokoontuu 5.5., siinä katsotaan vielä rooleja.
 - Esim. palkinnot ja huomionsoitukset: Nyt päivämäärä – ei ole välttämättä tiedossa kuin vuosi. Lisäksi lopettamispvm:n pitää olla vapaaehtoinen,
 - Sama henkilö voi olla samassa kokouksessa esitelmöijä, järjestäjä ja puheenjohtaja. Esim. Puressa voi erikseen merkitä roolin samaan kongressiin: esim. puhuja / järjestäjä
 - Mm. väitöskirjoissa vielä yksi rooli lisää, eli näissäkin on nykyään arviointiryhmiä.
 - Kysyttiin, ovatko vierailutiedot yhteydessä OKM:n tiedonkeruissa kerättäviin vierailutietoihin.
 - Esim. Aallossa toteutettu siten, että aktiiviteetteihin kerättyjä vierailutiedot ovat samat kuin OKM:lle raportoitavat
 - Tiedonkeruissa kerätään lukumäärätietoja
 - Koodistojen määritelmiin voisi lisätä eksplisiittisen linkkauksen OKM:n tiedonkeruun määritelmiin.
 - Avoimet vertaisarviointit: Voisiko saada myös avoimessa vertaisarvioinnista myös arvioijien nimet julkaisutiedon keruuseen? Saisi näkyvyyttä arviointityölle.
 - Pitää kootusti miettiä, ja lisätä Virran kehitystarpeisiin.
 - Jos suomalainen on ollut arvioijana ulkomaisessa julkaisussa, niin julkaisu ei ole mukana Virrassa.

- **Päätös:** Lisätään aktiviteetin alkamispäivämäärälle vaihtoehtoiseksi alkamisvuosi. Päätymispäivämäärä on vapaaehtoinen tieto. CSC selvittää, miten nämä toteutetaan tietomalliin.
- **Päätös:** Muutetaan aktiviteetti- ja roolikoodistot hierarkkiseksi siten, että tietyt roolit liittyvät tiettyihin aktiviteettityyppeihin.
- **Päätös:** Koodistojen määritelmiin lisätään linkitys OKM:n tiedonkeruun määritelmiin.
- **Päätös:** Siirretään tutkimusaktiviteettien tietomallin ja koodistojen hyväksyminen seuraavaan kokoukseen. Päivitetään tietomallia ja koodistoja vielä tarvittaessa Finn-ARMA:n 5.5.2020 kokouksen jälkeen.

5. Tiedonsiirto kotiorganisaatioista, Liite 3

- Kaikissa ratkaisuihin tiedonsiirtoviive 1 vrk.
- Korkeakouluilla mahdollisuudet toteutukseen pääsääntöisesti 2021.

Päätös: Edetään tiedonsiirron toteutuksessa esitetyn suunnitelman mukaan. Toteutetaan ensin XML-tiedonsiirto. Mahdollisesti myöhemmin rajapinta TTV:n päähän.

6. Vaatimusmäärittely palvelumuotoilun pohjalta, Liite 4

- Olisi hyvä saada vanhat organisaatioaffiliaatiot näkyviin, vaikka tutkija olisi jo lähtenyt organisaatiosta.
 - i. Ainakin Aallossa poistuu frontendistä, mutta tiedot säilyvät backendissä. Henkilökohtainen profiili häviää, mutta esim. julkaisut säilyvät näkyvissä.
- Huom. GDPR koskee vain elossa olevia, ei kuolleita.
- Keskustellaan ensi kokouksessa avainsanoista ja niiden muodostamisesta
- UTU tehnyt oman toteutuksen, jolla CV voidaan generoida UTUCrisistä. esim. Suomen Akatemian lyhyen CV-mallin mukainen.
- Aallon Puressa on 4 CV-pohjaa: TENK, Europass, Private, Public
- Tutkijat liikkuvat organisaatioiden välillä ja julkaisuiden syöttäminen aina uudestaan työlästä. TTV olisi erittäin hyödyllinen tässä välittäjänä.
- Voisiko yhteydenottoon lisätä CAPTCHA:n? Voisi olla että sposti ei näy suoraan, jolloin estää spämmiyhteydenottoja. Selvitetään.

7. Seuraava kokous:

- a. Kesäkuun puolivälissä. Doodletetaan.

8. Muut asiat:

- ORCID-webinaari järjestetään toukokuun lopussa.

9. Kokouksen päättäminen

- Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.